



# KOHTUOTSUS

<b>Kohus</b>	<b>Tartu Maakohus</b>
<b>Otsuse tegemise aeg ja koht</b>	22. detsembril 2008. a Tartu kohtumajas kirjalikus menetluses
<b>Väärteoasja number</b>	4-08-8520
<b>Kohtukoosseis</b>	Kohtunik Peet Teidearu
<b>Väärteoasi</b>	Indrek Eensoo väärteoasi Karistusseadustiku (KarS) § 262 järgi kaebemenetluses
<b>Kaebuse esitaja</b>	Indrek Eensoo
<b>Vaidlustatud lahend</b>	Põhja Politseiprefektuuri 07.08.2008. a otsus väärteoasjas nr 2316,08,007128
<b>Menetlusalune isik</b>	Indrek Eensoo (isikukood: 38709202744; elukoht: X.)
<b>Kohtuvälise menetleja esindaja</b>	Põhja Politseiprefektuuri kesklinna politseiosakonna vanemkonstaabel Annika Aav
<b>Menetlustoiming</b>	Indrek Eensoo esitatud kaebuse kirjalikus menetluses lahendamine

## RESOLUTSIOON

Juhindudes väärteomenetluse seadustiku (edaspidi VTMS) §-st 2 ja kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) §-st 301, kohus

### Otustas:

**Tühistada Põhja Politseiprefektuuri 07.08.2008. a otsus väärteoasjas nr 2316,08,007128 ja lõpetada käesolevas asjas väärteomenetlus.**

**Hüvitada riigieelarve vahendite arvelt Indrek Eensoole tema poolt jurist Tõnis Tokkole makstud tasu summas 1500 (üks tuhat viissada) krooni. Kanda nimetatud summa Indrek Eensoo arvelduskontole nr 1108117182 Swedbank.**

Saata määruse koopia täitmiseks Rahandusministeeriumile ja teadmiseks Indrek Eensoole ning Põhja Politseiprefektuurile. Käesoleva määruse jõustumisel saata selle koopia Kohtute Raamatupidamiskeskusele.

## **Edasikaebamise kord**

Käesoleva otsuse peale on õigus esitada kassatsioonkaebus Riigikohtule Tartu Maakohtu kaudu 30 päeva jooksul alates kohtuotsuse kättetoimetamisest. Kui kohtumenetluse poolt soovib kasutada kassatsiooniõigust, peab ta sellest kirjalikult teatama Tartu Maakohtule 7 päeva jooksul alates kohtuotsuse kättesaamisele järgnevast päevast.

## **Menetluse käik ja asjaolud**

Põhja Politseprefektuuri 07.08.2008. a otsusega väärteoasjas nr 2316,08,007128 mõisteti I. Eensoo süüdi KarS § 262 alusel ning karistati rahatrahviga 3 trahviühikut, s.o 180 krooni.

29.08.2008. a esitas I. Eensoo eelnimetatud otsuse peale kaebuse, milles palub Põhja Politseprefektuuri 07.08.2008. a otsuse tühistada ja väärteomenetluse lõpetada. Kaebuse kohaselt osales I. Eensoo 16.07.2008. a Tallinnas asuva Suurbritannia saatkonna ees eelnevalt registreeritud meelevaieldusel. Protestiaktisioonil osales ta koos kaaslastega rahvusvahelisest ühingust PETA (Inimesed Loomade Eetilise Kohtlemise Eest) ja liikumisest Loomade Nimel. Nende protest oli suunatud grislikarude tapmise vastu Briti kuninganna kaardiväelastele mütside valmistamise eesmärgil ning protestiaktisiooniga taotleti, et kaardiväelaste mütsi asutaks valmistama kunstmaterjalist ning lõpetataks karude mõttetu, piinav, alp ja iganenud traditsioonidel põhinev tapmine. Et meelevaieldus täidaks eesmärgi ja et nende sõnum jõuaks adreessadini, kandis I. Eensoo ja veel kaks PETA liiget loosungit tekstiga „Bare skin, not bear skin“ (pigem paljas kui karunahas). Selle loosungi teksti ja selles sisalduva sõnumi ilmestamiseks kandis I. Eensoo peas Briti kaardiväelase mütsi imitatsiooni, olles ise aluspesu väel. Pärast seitsmeminutilist meelevaieldust toimetati I. Eensoo ja teised meelevaieldajad politsei poolt politseijaoskonda, kus I. Eensoo kui kiirmenetlusega mittenõustunu suhtes koostati väärteoprotokoll. Kiirmenetlusega ei nõustunud I. Eensoo põhjusel, et selleks nõuti temalt süü tunnistamist, kuid ta ei tundnud siis ega tunne praegu, et oleks vääralt käitunud. I. Eensoo leiab, et ta ei solvanud inimväärikust ega moraaltunnet, vaid hoopis seisis nende väärtuste eest.

Lisaks märgib I. Eensoo, et kõnealune tegu on kvalifitseeritud müstilise avaliku korra eeskirja § 3 p 1. Viimane on müstiline seetõttu, et sellist normatiivakti õigusaktide andmebaasides ei leidu, see pole kättesaadav ja seetõttu ei ole viide selle normi rikkumisele asjakohane. Seega jääb I. Eensoole arusaamatuks milles teda täpselt süüdistatakse ning millist väärteoasja tema suhtes menetletakse.

Põhja Politseiprefektuuri esitatud vastuses kohtule märgib kohtuväline menetleja, et nõustub kaebuses esitatud taotlusega väärteomenetluse lõpetamise osas.

## **Kohtu seisukoht**

Kuna VTMS-s ei ole reguleeritud olukorda, kus kohtuväline menetleja on kohtult palunud väärteomenetlus lõpetada, tuleb lähtuda VTMS §-st 2 ja kohaldada kriminaalmenetluse sätteid. KrMS § 301 kohaselt teeb kohus menetlust jätkamata õigeksmõistva otsuse, kui prokurör kohtuvaidluses loobub süüdistusest. Põhja Politseiprefektuur teavitas kohtule, et nõustub kaebuses esitatud taotlusega väärteomenetluse lõpetamise osas. Sellega kohtuväline menetleja sisuliselt loobus I. Eensoole väärteo toimepanemise etteheitmisest. Seega juhindub kohus KrMS §-st 301 ning tühistab Politseiprefektuuri 07.08.2008. a otsuse ning lõpetab käesolevas asjas väärteomenetluse.

Lisaks peab kohus vajalikuks juhtida kohtuvälise menetleja tähelepanu paarile asjaolule. Kõigepealt märgib kohus, et kohtuvälise menetleja otsuses (sh väärteoprotokollis) tuleb lisaks

rikkumise kirjeldusele viidata konkreetsele õigusaktile ja normile, milles on sätestatud kohustus, mille rikkumist isikule ette heidetakse. See on vajalik isikule kaitseõiguse tagamise ning ka hilisemate võimalike vaidluste vältimise seisukohalt. Nii väärteotsuses kui ka väärteoprotokollis on viidatud avaliku korra eeskirja § 3 p-le 1. Õige on I. Eensoo tähelepanek, et sellise nimega õigusakti ei ole olemas. Tõenäoliselt pidas kohtuväline menetleja silmas Tallinna Linnavolikogu 25. augusti 2005. a määruse nr 43 „Tallinna linna avaliku korra eeskiri ja avaliku koosoleku korraldamise nõuded“ (edaspidi Määrus) § 3 p 1, sest I. Eensoo poolt väidetavalt toime pandud tegu leidis aset Tallinnas.

Teiseks on väärteotsuses märgitud, et menetlusalune isik ei ole vastulauset esitanud. Viimasega kohus nõustuda ei saa, sest väärteoprotokollist nähtuvalt ei nõustunud I. Eensoo protokollis tooduga, selgitades, et ta ei solvanud inimväärikust ega moraaltunnet, vaid hoopis seisis nende väärtuste eest. Jättes I. Eensoo eeltoodud vastulause suhtes seisukoha võtmata, rikkus kohtuväline menetleja VTMS § 74 lg 1 p 8 sätestatud kohustust, s.o vastulauses esitatu mitteamvestamise põhjendamise kohustust.

### **Kohtu seisukoht menetluskulude osas**

VTMS § 2 ja § 38 lg 1 kohaselt juhindutakse menetluskulude arvestamisel KrMS-st. KrMS § 182 lg 1 järgi hüvitab õigeksmõistva kohtuotsuse korral menetluskulud riik.

I. Eensoo esitas kohtule õigusabikulude hüvitamise taotluse, milles palub hüvitada jurist Tõnis Tokkole õigusabi osutamise eest tasutud 1500 krooni. Kohus leiab, et I. Eensoo taotlus on põhjendatud ning rahuldab selle.

Kohtunik